

Ignacy Krasicki

Bajki

Wstęp do "Bajek"

Był młody, który życie
wstrzemięźliwie pędził;
Był stary, który nigdy nie łajał, nie
zrzędził,
Był bogacz, który zbiorów
potrzebnym udzielał;
Był autor, co się z cudzej sławy
rozweselał;
Był celnik, który nie kradł; szewc,
który nie pijał;
Żołnierz, co się nie chwalił; łotr co
nie rozbijał;
Był minister rzetelny, o sobie nie
myślał;
Był na koniec poeta, co nigdy nie
zmyślał.
- A cóż to jest za bajka! Wszystko to
być może!
- Prawda, jednakże ja to między
bajki włożę.

Pan i pies

Pies czekał na złodzieja, całą noc
się trudził.
Obili go nazajutrz, że pana obudził.
Spał smaczno drugiej nocy, złodzieja
nie czekał,
Ten dom skradł; psa obili za to, że
nie czekał.

Strzelec i pies

Uciekł wyżej od strzelca, błąkał się dni
kilka,
Na koniec znalazł pana i przystał do
wilka.
Gonił sarny, zające, do kaczek się
skradał,
Ale co tylko zdobył wszystko to pan
zjadał.
"Zła to służba rzekł zatem gdzie
korzyść nie czeka.
Bił pan dawny, lecz karmił; wróćmy się
do człeka".

Stary pies i stary sługa

Póki gonił zające, póki kaczki znosił,
Kasztan, co chciał, u pana swojego
wyprosił.
Zestarzał się. Aż z owego pańskiego
pieścidla
Psisko stare, niezdatne, oddano do
bydła.
Widząc, że pies nieborak oblizuje kości,
Żywił go stary szafarz, niegdyś
podstarości.

Jagnię i wilcy

Zawždy znajdzie przyczynę, kto
zdobyczy pragnie.
Dwóch wilków jedno w lesie nadybali
jagnię.
Już go mieli rozerwać, rzekło: "Jakim
prawem?"
"Smacznyś, słaby i w lesie!" Zjedli
niezabawem.

Słoń i pszczoła

Niechaj się nigdy słaby na mocnych
nie dąsa.
Zaufana w tym pszczoła, że
dotkliwie kąsa,
Widząc, iż słoń ogromny na łące się
pasie,
A na nią nie uważa, choć przybliżyła
się,
Chciała go za to skarać. Gdy kąsać
poczęła,
Cóż się stało? Słoń nie czuł, a
pszczoła zginęła.

Lew pokorny

Źle zmyślać, źle i prawdę mówić w
pańskim dworze.
Lew, chcąc wszystkich przeświadczyć o
swojej pokorze,
Kazał się jawnie ganić. Rzekł lis:
"Jesteś winny,
Boś zbyt dobry, zbyt łaskaw, zbyt
dobroczynny".
Owca widząc, że kontent, gdy liszka
ganiła,
Rzekła: "Okrutnyś, żarłok, tyran". Już
nie żyła.

Żółw i mysz

Że zamknięty w skorupie niewygodnie siedział,
Żałowała mysz żółwia; żółw jej odpowiedział:
"Miej ty sobie pałace, ja mój domek ciasny.
Prawda, nie jest wspaniała szczupły, ale własny".

Hymn do miłości Ojczyzny

Święta miłości kochanej ojczyzny,
Czują cię tylko umysły pocziwe!
Dla ciebie zjadłe smakują trucizny,
Dla ciebie więzy, pęta nie zelżywe.
Kształcisz kalectwo przez chwalebne blizny,
Gnieździsz w umyśle rozkoszy prawdziwe.
Byle cię można wspomóc, byle wspierać,
Nie żal żyć w nędzy, nie żal i umierać.

Przyjaciele

*Zajaczek jeden młody
Korzystając z swobody,*

*Paś się trawką, ziółkami w polu i ogrodzie,
Z każdym w zgodzie.
A że był bardzo grzeczny, rozkoszny i miły,
Bardzo go inne zwierzęta lubiły.
I on też, używając wszystkiego z weselem,
Wszystkich był przyjacielem.
Raz, gdy wyszedł w świtanie i bujał po łące,
Słyszysz przerażające
Głosy trąb, psów szczekania, trzask wielki po lesie.
Stanął... Słucha... Dziwuje się...
A gdy się coraz zbliżał ów hałas, wrzask srogi,
Zając w nogi.
Spójrzy się poza siebie: aż tu psy i strzelce!
Strwożon wielce,
Przecież wypadł na drogę, od psów się oddalił.
Spotkał konia, prosi go, iżby się użalił
"Weź mnie na grzbiet i unieś!" Koń na to: "Nie mogę,
ale od innych pewną będziesz miał załogę"
Jakoż wół się nadarzył. "Ratuj, przyjacielu!"
Wół na to: "Takich jak ja zapewne niewielu
Znajdziesz, ale poczekaj i ukryj się w trawie,
Jałowica mnie czeka, niedługo zabawię.
A tymczasem masz kozła, co ci dopomoże"
Kozieł: "Żal mi cię, nieboże!
Ale ci grzbietu nie dam, twardy, nie dogodzi;
Oto wełniasta owca niedaleko chodzi,
Będzie ci miętko siedzieć" Owca rzecze:
"Ja nie przeczę,
Ale choć uniosę pomiędzy manowce,
Psy dogonią i zjedzą zająca i owcę;
Udaj się do cielęcia, które się tu pasie".
"Jak ja ciebie mam wziąć na się,
Kiedy starsi nie wzięli?" - cielę na to rzekło
I uciekło.
Gdy więc wszystkie sposoby ratunku upadły,
Wśród serdecznych przyjaciół psy zająca zjadły.*